

Kristálygömb

Rég pillantottunk már bele múltidéző kristálygömbünkbe, de így a nyár felé közeledve annyi kép kavarg benne, hogy egyet-kettőt szívesen megmutatnánk Nektek az egészen közeli múlt emlékeiből!

BÁBFÓRUM

Az április utolsó szombatja évek óta a Hajdú-Bihar megyei Bábfórumé a Vojtina Bábszínházban. Az idén április 26-ra esett a megyénkben élő amatőr bábcsoportok találkozója, melyen óvodás és iskolás bábosok mutatják be egy-egy előadásukat. A Szín-Báb Egyesület és a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központ által szervezett szemlén 13 előadást láthatott a nézősereg és a szakmai zsűri (dr. Arany Erzsébet, dr. Boros Béláné és Papp Melinda). Az igazán színvonalas produkciók közül a zsűri döntése alapján végül a Bolyai János Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Intézmény Hajnalpír Bábcsoportja képviseli majd a megyét az egri országos versenyen. Minden színre lépő csoport minősítést nyert, és több különdíj is gazdára talált a bábfórumon. A Vojtina különdíját ebben az évben egy létavértesi óvónők által nemrégiben alakított, a „Cifra Palota” nevet viselő felnőtt csoport kapta, akik itt mutatkoztak be először a nagyközönség előtt.

MALACOK A MŰVÉSZETEK PALOTÁJÁBAN

Élénk malacvisítás töltötte be a budapesti Művészetek Palotájának előcsarnokát

2008. április 27-én. Nemcsak kismalacoktól, hanem népzénetől, bordaloktól és táncos lábak dobogásától is visszhangzott aznap az új Nemzeti Színház szomszédságában álló épület. A Művészetek Palotája ugyanis minden hónap utolsó vasárnapján egy-egy nagy vidéki várost hív vendégül az elkövetkezendőkben, s ezen a vasárnapon Debrecen mutatkozott be a fővárosban a „Cifra Palota” nevű rendezvénysorozat keretében. Az Ady Gimnázium színes előadásai, a debreceni népdalénekesek és zenészek műsorszámai, valamint a Vojtina *A három kismalac és a farkas* című bábjátéka mellett az idelátogatók városunk kézműveseinek munkáival is megismerkedhettek. A Medgyessy Gimnázium diákjai által készített képek, látványelemek között sétálva a közönség a híres debreceni párost és a (sült) pulykakakast is megköstölhatta.

P.M.

MAJÁLIS DOMBOSTANYÁN

Május elsején, egy kissé borongós reggelen a Motolla Egyesület meghívására indultunk el a Motolla Majálisra: Barkó Réka, Veres Kata, Magi Kriszta, Láposi Terka, Arany Zoltán és Tupci, azaz Csanádi Tibor.

Kata hozta a brácsáját, Zoli a hegedűjét, Tupci a lábaiban a sok-sok táncot, Kriszta a női táncokat, Réka pacsirta hangját, én,

Terka pedig a tavaszi zsongás-bongás és a napfény iránt áhítózó vágyat.

A dombostanyai templomrom méltóságteljesen, magányosan áll Debrecen északkeleti határában, ma a Dombostanya vasúti megálló közelében, attól kb. 800 méternyi-re, a sínek mentén nyugatra.

A hajdani Parlag-pusztán álló Árpád-korabeli templomrom Parlag faluhoz tartozott. Vélhetően a XII. században építették itt az első templomot, melyet még háromszor bővítettek, azaz négy építési „fázisa” van. A ma látható arányrendszer a negyedik. Egyhajós, tornyos templom volt valamikor, faragott kőbordás boltozattal. A XV. században egy egységes, poligonális (sokszögű) szentélyű, gótikus templommá építették

Dombostanya – a templomrekonstrukciót végezte Rácz Zoltán építész és Buka László festőművész, tanár

át. Ekkor már a Parlag család tulajdonába került és kegyúri temploma lett.

Hihetetlennek tűnhet, de elsősorban földrengések tették tönkre e templomot. Az 1348-as és 1410-es földrengés, majd a XVI. századi török pusztítás szinte teljesen megsemmisítette a templomot és a falut is. Az itt lakók elhagyták a települést, beköltöztek Debrecenbe. Amit még fontos megemlíteni, hogy az építkezések során a templom szentélyének közepén helyezték el a kegyúri kriptát, felhasználva a korábbi falakat. 1660-ra teljesen elnéptelenedett Parlag falu. Az úgynevezett „puszta templom” megmaradt köveit felajánlották a

Szent Anna templomnak.

Rácz Zoltán építész és Buka László festőművész, tanár az, akik több mint két évtizede, 1984-ben bukkantak rá az általuk tudatosan keresett romra. Zoltai Lajos debreceni régész-múzeumigazgató hajdani rajzának másolata volt a „vezérlő”, ami alapján ke-restek, ástak buckáról buckára járva.

A romot 1987-re állították helyre Rácz Zoltán tervei alapján. Mára sajnos pusztába kiáltott szó, hogy, széthordják, széteszik a templomot. A templomromtól északra fekvő, közel egy négyzetkilométernyi terület az Ürgés-pusztá, mely természetvédelmi terület.

(Köszönjük Neked, Buka László, hogy a templomromról fent olvasott mondatokat megosztottad velünk!)

No, ide érkezünk 2008. május elsejére a „Szíp kerekek, forogjatok...” című pünkösd-i rítusjátékunkkal. Olyan tökéletesen alakult minden egész nap, hogy azt éreztük ott és akkor mindnyájan, szeretnek minket fenn az égiek! Igazi tavaszi, napfényes, szel-lővel frissített, mély, természet adta csen-del fogadott be minket a hatalmas mező virágaival, bogárkáival, madaraival. Frissen szedett bodzaágakkal kimértük a rítusjáték körét, a „színpadot”, leszúrtuk a 12 ágat, és felékesítettük színes szalagokkal. Mekkora volt e varázskör? Megvolt annak az átmérője 6 méter is, az biztos. Középre kiterítettünk narancs- és napsárga, piros és ciklámen-színű vásznakat, ráültünk, és elkezdtünk selyem bokréttákat varrni a fiúknak, ostort faragni a férfiaknak, virágkoszorút fonn-i a lányoknak. Énekeltünk hegedűszóra. Ahogy a méhek gyűlnek a virágra, úgy jöt-tek a gyermekek hozzánk egyre közelebb. Sokan voltak, épp annyian, hogy min-den mesésen, mégis valóságosan alakul-jon. A lányokat „felcicomáztuk”, hajukat kifésültük, szalagokkal felkötöttük, a fiúk

kardoztak, ostoroztak. A templom másik oldalán a felnőttek mindeközben főztek, jókat beszélgettek, át-átjöttek vendégségbe, hoztak süteményt, kóstolót. Délidőben mindenki, aki arra vágott, evett-ivott, mi átöltöztünk kedves és szeretett ünnepi viseletünkbe. Igen, viseletnek nevezzük a hófehér, hímzett, aszúrozott, térd alá érő vászoningeinket, alatta a szintén hófehér, keményített, vasalt, derékon elől megkötött, földig érő alsósoknyáinkat (mind a négy szoknya Magi Kriszta játszótársam nagymamájáé volt! Történelem!). Olyan egyenes háttal, gerinccel tudok benne járni, mint semmilyen más ruhában, jellememben. Ez mindentől külön! Átöltöztünk, és hatan (négy lány, két fiú), elindultunk énekelve a templomromot körbejárni, a családokat játékba hívni.

Hegedű és brácsa segített messze vinni énekünk hangjait. Nem beszéltünk, hanem muzsikáltunk és énekelünk, talán ezért érezte mindenki, hogy velünk kell tartania. És elkezdődött az immár harmadik éve mindig, és csak a pünkösdi előtti napokban megélt rítusjátékunk. A fiúk küzdöttek, a lányok szépültek, májusfát állítottunk, imádságot mondtunk, koronáztunk és táncoltunk, kalácsot ettünk és egymás szemébe mosolyogtunk, mert olyan jólesett minden, ami ott és akkor történt. Farkas Zsombor böszörményi legény (9 éves) és Réka, szintén böszörményi lányka (8 éves) lett 2008 tavaszának pünkösdi királyi párja. Éljen soká a pünkösdi pár!

Láposi Terka

HÍR harang virág

JUBILEUMI VENDÉGJÁTÉK AUSZTRIÁBAN

2008. június 15-én ismét útra kelnek a bábszínház kismalacai a farkas társaságában, hogy egy héten át Hartbergben és környékén német nyelven meséljék el történetüket az ottani gyerekeknek. Az idén lesz épp húsz éve annak, hogy

a Vojtina bábosai először jártak ebben a kedves osztrák városkában egy fesztiválon, s azóta két évente visszajárnak oda játszani. A fesztivál szervezőjét, Joseph Strausst és társait azóta a szakmai viszonyon túl szoros baráti szál fűzi a vojtinásokhoz, tehát ebben az évben valóban jubileumot ünneplünk majd osztrák vendéglátóinkkal.